

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Wrocław, dnia 31 grudnia 2014 r.

Poz. 5501

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI
NK-N.4131.114.11.2014.JW1

Wrocław, dnia 24 grudnia 2014 r.

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE

Działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.)

stwierdzam nieważność

§ 4 [drugiego] ust. 2, 3 i 5, § 6 pkt 3, § 9 ust. 2 i 3, § 17 ust. 4, § 22 ust. 1 we fragmencie „do którego osoba ubiegająca się o przyłączenie jest zobowiązana dołączyć inwentaryzację geodezyjną powykonawczą”, § 28 ust. 2, § 33 ust. 1 we fragmencie „w terminie 3 dni od dnia, w którym zakończyła się przerwa w świadczeniu usługi, albo od dnia w którym usługa została wykonana lub miała być wykonana” uchwały nr XXXVIII/223/14 Rady Gminy Przeworno z dnia 14 listopada 2014 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków.

Uzasadnienie

Rada Gminy Przeworno, działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.) oraz art. 19 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 ze zm.) – dalej jako: ustawa, podjęła na sesji w dniu 29 stycznia 2014 r. uchwałę w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków – dalej także jako: uchwała.

Przedmiotowa uchwała wpłynęła do Organu Nadzoru w dniu 25 listopada 2014 r.

W toku badania legalności uchwały Organ Nadzoru stwierdził, że:

- § 4 [drugi] ust. 2 uchwały został podjęty z istotnym naruszeniem art. 12 ust. 5 o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków;
- § 4 [drugi] ust. 3 uchwały został podjęty z istotnym naruszeniem art. 18 pkt 6 oraz art. 19 ust. 2 pkt 7 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków;
- § 4 [drugi] ust. 5 uchwały został podjęty z istotnym naruszeniem art. 19 ust. 2 pkt 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków;
- § 6 pkt 3 oraz § 9 ust. 2 i 3 uchwały zostały podjęte z istotnym naruszeniem art. 6 ust. 3 pkt 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz art. 3531 ustawy z dnia z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r., poz. 121);
- § 17 ust. 4 uchwały został podjęty z istotnym naruszeniem art. 6 ust. 4 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków;

- § 22 ust. 1 we fragmencie „do którego osoba ubiegająca się o przyłączenie jest zobowiązana dołączyć inwentaryzację geodezyjną powykonawczą” uchwały został podjęty z istotnym naruszeniem art. 19 ust. 1 w związku z ust. 2 pkt 4 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz art. 29a ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r., poz. 1409 ze zm.);
- § 28 ust. 2 uchwały został podjęty z istotnym naruszeniem art. 6 ust. 3 pkt 3a ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz art. 3531 ustawy Kodeks cywilny;
- § 33 ust. 1 uchwały we fragmencie „w terminie 3 dni od dnia, w którym zakończyła się przerwa w świadczeniu usługi, albo od dnia w którym usługa została wykonana lub miała być wykonana” został podjęty z istotnym naruszeniem art. 19 ust. 2 pkt 8 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy, rada gminy, po dokonaniu analizy projektów regulaminów dostarczania wody i odprowadzania ścieków opracowanych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, uchwała regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków. Z kolei w art. 19 ust. 2 ustawy postanowiono, że regulamin powinien określać prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego oraz odbiorców usług, w tym: 1) minimalny poziom usług świadczonych przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków; 2) szczegółowe warunki i tryb zawierania umów z odbiorcami usług; 3) sposób rozliczeń w oparciu o ceny i stawki opłat ustalone w taryfach; 4) warunki przyłączenia do sieci; 5) techniczne warunki określające możliwości dostępu do usług wodociągowo-kanalizacyjnych; 6) sposób dokonywania odbioru przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne wykonanego przyłącza; 7) sposób postępowania w przypadku niedotrzymania ciągłości usług i odpowiednich parametrów dostarczanej wody i wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej ścieków; 8) standardy obsługi odbiorców usług, a w szczególności sposoby załatwiania reklamacji oraz wymiany informacji dotyczących w szczególności zakłóceń w dostawie wody i odprowadzaniu ścieków; 9) warunki dostarczania wody na cele przeciwpożarowe. Powyższe przepisy określają zakres zagadnień wpływających na kształt praw i obowiązków przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego i odbiorcy usług wymagających uregulowania w akcie wykonawczym, jakim jest regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków uchwalany przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego. Obowiązkiem tego organu jest realizacja tak skonstruowanego upoważnienia ustawowego. Uchwała musi merytorycznie ukształtować stan prawny w każdym ze wskazanych zakresów, a jednocześnie nie może regulować kwestii, które normowane są w przepisach ustawowych.

Powyższe przepisy określają zakres zagadnień wpływających na kształt praw i obowiązków przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego i odbiorcy usług wymagających uregulowania w akcie wykonawczym, jakim jest regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków uchwalany przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego. Obowiązkiem tego organu jest realizacja tak skonstruowanego upoważnienia ustawowego. Uchwała musi merytorycznie ukształtować stan prawny w każdym ze wskazanych zakresów, a jednocześnie nie może regulować kwestii, które normowane są w przepisach ustawowych.

1. W § 4 [drugim] ust. 2 uchwały zamieszczono postanowienie, że: „Przedsiębiorstwo zobowiązane jest prowadzić wewnętrzną kontrolę jakości wody i informować o jej wynikach Odbiorców w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w sposób zwyczajowo przyjęty, a także bezpośrednio w siedzibie Przedsiębiorstwa na żądanie Odbiorcy”.

Tymczasem obowiązek taki, zgodnie z art. 12 ust. 5 ustawy, obciąża wójta (burmistrza, prezydenta miasta), z czym korespondują postanowienia rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2007 r. Nr 61 poz. 417 ze zm.), wydanego na podstawie art. 13 ustawy, określającego sposób informowania konsumentów o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Stwierdza się w nim bowiem – w § 20 ust. 1 – że konsumenci uzyskują informacje o jakości wody zgodnie z przepisami o dostępie do informacji publicznej. Kwestionowane postanowienie uchwały modyfikuje regulację ustawową, czyniąc podmiot zewnętrzny (przedsiębiorstwo) odpowiedzialnym za dopełnienie obowiązków informacyjnych względem mieszkańców.

2. Na mocy § 4 [drugiego] ust. 3 uchwały „Przedsiębiorstwo może wprowadzić czasowe ograniczenia w dostawie wody w przypadkach: 1) w celu zwiększenia dopływu wody do hydrantów przeciwpożarowych; 2) na podstawie decyzji wydanej przez Państwową Inspekcję Sanitarną; 3) wystąpienia niedoboru wody powstałego z przyczyn niezależnych od Przedsiębiorstwa, spowodowanego siłą wyższą, np. warunkami atmosferycznymi”.

Taka regulacja nie może znaleźć się w regulaminie dostarczania wody i odprowadzania ścieków, ponieważ art. 19 ust. 2 ustawy nie przyznaje stosownego upoważnienia do jej podjęcia. W regulaminie określa się sposób postępowania w przypadku niedotrzymania ciągłości usług i odpowiednich parametrów dostarczanej wody

i wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej ścieków, tymczasem § 4 ust. 3 uchwały określa nie sposób postępowania w przypadku niedotrzymania ciągłości usług i odpowiednich parametrów dostarczonej wody, ale warunki wprowadzania ograniczeń dostarczania wody w wymienionych przypadkach, czyli przesłanki uzasadniające zastosowanie takiego ograniczenia. Warunki te podlegają zaś określeniu w zezwoleniu na prowadzenie działalności, wydawanym na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy. Jak stanowi art. 18 pkt 6 ustawy, zezwolenie powinno określać w szczególności warunki wprowadzania ograniczeń dostarczania wody. Zatem rada, zamieszczając w przedmiotowej uchwale kwestionowaną regulację, wykroczyła poza zakres upoważnienia ustawowego z art. 19 ust. 2 pkt 7 ustawy oraz stanowiła w zakresie zastrzeżonym przez ustawodawcę do określenia w zezwoleniu wydawanym przez organ wykonawczy (porównaj: wyrok WSA z dnia 12 lutego 2014 r., II SA/WR 771/13, CBOSA).

3. W § 4 [drugim] ust. 5 wskazano, że „Przedsiębiorstwo jest zobowiązane określić wymaganą jakość ścieków przyjmowanych do sieci kanalizacyjnej”.

Takie postanowienie, w sytuacji w której ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków – w art. 19 ust. 2 pkt 1 – zobowiązuje organ stanowiący gminy, by to on określił minimalny poziom usług świadczonych przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków, jest niedopuszczalne. Parametry jakościowe ścieków, określające jakie ścieki zobowiązane jest przyjąć przedsiębiorstwo, to właśnie minimalny poziom usług w zakresie odprowadzania ścieków. Postanowienia w tym zakresie winny się znaleźć (tak jak w § 4 ust. 4 uchwały) w regulaminie, a nie być subdelegowane przez Radę na przedsiębiorstwo.

Wskazana regulacja w sposób istotny narusza zatem art. 19 ust. 2 pkt 1 ustawy, a w związku z tym konieczne jest stwierdzenie jej nieważności.

4. W § 6 pkt 3 uchwały, organ stanowiący gminy przyznał przedsiębiorstwu prawo „do zajmowania pasa terenu na posesjach Odbiorców, o szerokości niezbędnej do usunięcia awarii lub dokonania konserwacji urządzeń wodociągowych i/lub kanalizacyjnych, pod warunkiem, że na własny koszt przywróci ten teren do stanu sprzed awarii lub konserwacji, bądź pokryje należycie udokumentowane koszty poniesione w tym zakresie przez Odbiorcę”.

W § 9 ust. 2 i 3 uchwały przyznano przedsiębiorstwu także inne prawa, wskazując, że: „Przedsiębiorstwo ma prawo odmówić zawarcia Umowy o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków z właścicielem lub zarządcą budynku wielolokalowego i osobami korzystającymi z lokali w tym budynku, gdy nie są spełnione łącznie wszystkie warunki określone w art. 6 ust. 6 Ustawy” oraz, że: „Przedsiębiorstwo ma prawo wypowiedzieć Umowę właścicielowi lub zarządcy budynku wielolokalowego, jeżeli w trakcie jej obowiązywania wystąpią warunki uniemożliwiające jej spełnienie, w szczególności warunki uniemożliwiające ustalenie należności za dostarczoną wodę i/lub odprowadzenie ścieków dla poszczególnych Odbiorców usług w tym budynku, w terminie określonym w Umowie”.

Wszystkie wskazane przepisy dotyczące uprawnień przedsiębiorstwa są nieuprawnionym ingerowaniem w stosunki cywilnoprawne jakie łączą przedsiębiorstwo i podmioty, które zawarły lub chcą zawrzeć z nim umowę o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków.

To umowa pomiędzy przedsiębiorstwem a odbiorcą ma – zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 3 ustawy – zawierać postanowienia dotyczące praw i obowiązków stron umowy. Należy zatem ściśle oddzielać zakres przedmiotowy prawoadministracyjnej regulacji do której upoważniony jest organ stanowiący gminy oraz materii prawa cywilnego, którą strony kształtują umownie zgodnie z ich wolą.

To strony umowy władne są wskazać w jakich sytuacjach i na jakich warunkach będą umożliwiać drugiej stronie działania zmierzające do usunięcia awarii lub dokonania konserwacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych. Zamieszczanie takich regulacji w uchwale w sposób istotny narusza prawa, co powoduje konieczność stwierdzenia nieważności § 6 pkt 3 uchwały.

Powyższe wskazania tyczą się również § 9 ust. 2 i 3 uchwały. Podnieść należy ponadto, że § 9 ust. 2 modyfikuje ustawowe regulacje dotyczące zawierania umów z podmiotami reprezentującymi określoną grupę podmiotów zamieszkujących budynek wielolokalowy. Artykuł 6 ust. 5 i 6 ustawy wskazuje, że jeżeli nieruchomości jest zabudowana budynkiem wielolokalowym lub budynkami wielolokalowymi, umowa o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków jest zawierana z ich właścicielem lub z zarządcą, a na wniosek właściciela lub zarządcy budynku wielolokalowego lub budynków wielolokalowych przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne zawiera tę umowę także z osobą korzystającą z lokalu wskazaną we wniosku, jeżeli: 1) instalacja wodociągowa w budynku jest wyposażona w wodomierze, zainstalowane zgodnie z obowiązującymi warunkami technicznymi, przy wszystkich punktach czerpalnych; 2) jest możliwy odczyt wskazań wodomierzy w terminie uzgodnionym przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne z właścicielem lub zarządcą; 3)

właściciel lub zarządca rozlicza, zgodnie z art. 26 ust. 3, różnicę wskazań między wodomierzem głównym a sumą wskazań wodomierzy zainstalowanych przy punktach czerpalnych wody; 4) właściciel lub zarządca na podstawie umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków reguluje należności wynikające z różnicy wskazań między wodomierzem głównym a sumą wskazań wodomierzy zainstalowanych przy punktach czerpalnych wody; 5) właściciel lub zarządca określa warunki utrzymania wodomierzy zainstalowanych przy punktach czerpalnych oraz warunki pobierania wody z punktów czerpalnych znajdujących się poza lokalami; 6) został uzgodniony z właścicielem lub zarządcą sposób przerywania dostarczania wody do lokalu bez zakłócania dostaw wody do pozostałych lokali; w szczególności przez możliwość przerywania dostarczania wody do lokalu rozumie się założenie plomb na zamkniętych zaworach odcinających dostarczanie wody do lokalu; 7) został uzgodniony z właścicielem lub zarządcą sposób przerywania dostarczania wody z punktów czerpalnych znajdujących się poza lokalami, bez zakłócania dostaw wody do lokali. Ustawa nie dopuszcza zatem fakultatywności działania przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, lecz wskazuje sytuacje w których ma ono obowiązek zawrzeć umowę z właścicielem lub z zarządcą budynku wielolokalowego lub budynków wielolokalowych, oraz te, w których umowa ma być zawarta także z osobą korzystającą z lokalu wskazaną we wniosku. Organ stanowiący gminy nie może wprowadzać regulacji, które nadadzą jednej ze stron mających zawrzeć umowę uprawnienia modyfikujące postanowienia ustawowe, tak jak to uczyniono w § 9 ust. 2 uchwały. Podkreślić przy tym należy, że spełnienie przesłanek z art. 6 ust. 6 ustawa odnosi do osób korzystających z lokali w budynkach wielolokalowych, a nie wobec właścicieli lub zarządców budynków których dotyczy regulacja art. 6 ust. 5 ustawy.

Również w zakresie wypowiedzenia umowy, organ stanowiący gminy nie może nadawać przedsiębiorstwu szczególnych uprawnień dotyczących umów zawartych z właścicielem lub zarządcą budynku wielolokalowego, jak to uczyniono w § 9 ust. 3 uchwały. Kwestie te należą bowiem do zakresu regulacji samej umowy i winny być ustalane przez strony na zasadzie swobody umów ustalonej w art. 3531 Kodeksu cywilnego.

5. Zgodnie z § 17 ust. 4 uchwały: „W uzasadnionych przypadkach Przedsiębiorstwo może wyrazić zgodę na przyłączenie do sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej osobie, która korzysta z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym”.

Tymczasem przepisy ustawy, dla przyłączenia do sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej określonej nieruchomości, nie wprowadzają wymogu przedstawienia jej statusu prawnego, czy też posiadania tytułu prawnego do korzystania z niej.

Obowiązek taki nie wynika również z Prawa budowlanego (budowa przyłączy nie wymaga pozwolenia na budowę), ani innego przepisu ustawowego. Zauważyć ponadto należy, że zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy odbiorcą usług w zakresie zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania ścieków może być każda osoba, która posiada tytuł prawny do korzystania z nieruchomości lub korzysta z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym. Oznacza to, że ustawa nie wymaga od osoby korzystającej z takiej nieruchomości wykazania się jakiegokolwiek tytułem prawnym. Uchwała rady gminy nie może zatem uzależnić przyłączenia do sieci od wskazania przez osobę korzystającą z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym swojego statusu prawnego w stosunku do niej. W związku z powyższym konieczne jest stwierdzenie nieważności przepisu, który przyłączenie do sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej na wniosek osoby, która korzysta z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym uzależnia od zgody przedsiębiorstwa i ogranicza do uzasadnionych przypadków.

6. Zgodnie z § 22 ust. 1 uchwały: „Odbiór przyłącza wodociągowego i/lub kanalizacyjnego dokonywany jest na podstawie pisemnego wniosku osoby ubiegającej się o przyłączenie, w formie protokołu odbioru technicznego, według zasad określonych w warunkach przyłączenia względnie w umowie o przyłączenie, do którego osoba ubiegająca się o przyłączenie jest zobowiązana dołączyć inwentaryzację geodezyjną powykonawczą”.

Przepis ten zostały przyjęte z przekroczeniem upoważnienia, o którym mowa w art. 19 ust. 2 pkt 4 ustawy. Upoważnienie wskazuje, że regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków określa prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego oraz odbiorców usług, w tym m.in. warunki przyłączenia do sieci. Przepis ten nie pozwala jednak na określanie tych warunków w sposób odmienny niż wynika to z przepisów Prawa budowlanego i technicznych warunków budowy przyłącza. Zgodnie z art. 29a ust. 1 Prawa budowlanego budowa przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych wymaga jedynie sporządzenia planu sytuacyjnego na kopii aktualnej mapy zasadniczej lub mapy jednostkowej przyjętej do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Przepisu tego nie stosuje się, jeżeli inwestor dokonał zgłoszenia. Wówczas w zgłoszeniu takim należy określić rodzaj, zakres i sposób wykonywania robót budowlanych oraz termin ich rozpoczęcia. Do zgłoszenia należy dołączyć oświadczenie o posiadaniu prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane oraz w zależności od potrzeb odpowiednie szkice lub rysunki, a także pozwolenia, uzgodnienia i opinie wymagane odrębnymi przepisami. W razie konieczności uzupełnienia zgłoszenia właściwy organ nakłada,

w drodze postanowienia, na zgłaszającego obowiązek uzupełnienia w określonym terminie brakujących dokumentów, a w przypadku ich nieuzupełnienia wnosi sprzeciw w drodze decyzji. Oprócz wymienionych elementów zgłoszenia art. 30 ust. 3 Prawa budowlanego w przypadku zgłoszenia budowy przyłączy wodociągowych lub kanalizacyjnych wymienia także projekt zagospodarowania działki lub terenu wraz z opisem technicznym instalacji, wykonany przez projektanta posiadającego odpowiednie uprawnienia budowlane. W związku z powyższym, brak jest podstaw prawnych do żądania przedłożenia przy odbiorze przyłącza inwentaryzacji geodezyjnej powykonawczej.

Zaprezentowane argumenty wskazują również, że w uchwale nie można było przyjąć, iż odbiór przyłącza dokonywany jest na podstawie wniosku „do którego osoba ubiegająca się o przyłączenie jest zobowiązana dołączyć inwentaryzację geodezyjną powykonawczą”, jak to uczyniono w § 22 ust. 1 uchwały. Z tego względu stwierdzono nieważność zacytowanego fragmentu regulacji.

7. W § 28 ust. 2 uchwały przyjęto rozwiązanie, zgodnie z którym „Odbiorca zobowiązany jest do natychmiastowego usunięcia awarii na przyłączy będącym w jego posiadaniu. Jeśli tego nie uczyni w ciągu 5 godzin od jej wystąpienia, Przedsiębiorstwo w celu zapobieżenia stratom wody oraz możliwości wystąpienia pogorszenia się jakości wody, może usunąć awarię, a kosztami obciążyć Odbiorcę”.

W odniesieniu do tej regulacji powtórzyć można ustalenia dokonane w punkcie IV niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego. Skoro umowa pomiędzy przedsiębiorstwem a odbiorcą – zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 3 ustawy – powinna zawierać postanowienia dotyczące praw i obowiązków stron umowy, to w materii prawno-administracyjnej regulowanej w uchwale przez organ stanowiący gminy nie można zamieszczać postanowień z zakresu spraw jakie strony winny ułożyć między sobą w umowie.

Co więcej, to kto i w jakim czasie winien usunąć awarię na konkretnym przyłączy oraz kto poniesie koszty tego usunięcia awarii jest materia, która wprost wskazywana jest – w dotyczącym warunków usuwania awarii przyłączy wodociągowych lub przyłączy kanalizacyjnych będących w posiadaniu odbiorcy usług art. 6 ust. 3 pkt 3a ustawy – jako materia właściwa do regulowania w drodze umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawartej między przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym a odbiorcą usług. Tym samym § 28 ust. 2 uchwały rażąco narusza art. 6 ust. 3 pkt 3a ustawy, a także zasadę swobody umów, czyli art. 3531 Kodeksu cywilnego.

8. W § 33 ust. 1 postanowiono, że: „W przypadku dostaw wody o jakości niezgodnej z Regulaminem lub przerw w dostawach wody, Odbiorca usług może złożyć pisemną reklamację w terminie 3 dni od dnia, w którym zakończyła się przerwa w świadczeniu usługi, albo od dnia w którym usługa została wykonana lub miała być wykonana”.

Dokonując analizy tego przepisu należy stwierdzić, że Rada Gminy Przeworno nie miała podstawy do określenia terminu na wniesienie reklamacji, a ponadto termin ten wyznaczyła w sposób istotnie sprzeczny z prawem. Niezgodny jest on z normami ustawowymi, a ponadto rażąco ogranicza możliwość złożenia reklamacji w określonych sytuacjach faktycznych.

Należy przede wszystkim zwrócić uwagę, że w art. 19 ust. 2 pkt 8 ustawy przyznano organowi stanowiącemu gminy kompetencję do regulowania standardów obsługi odbiorców usług, a w szczególności sposobów załatwiania reklamacji oraz wymiany informacji dotyczących w szczególności zakłóceń w dostawie wody i odprowadzaniu ścieków. Organ stanowiący gminy ma zatem obowiązek uregulować to, w jaki sposób przedsiębiorstwo winno załatwić reklamację, nie ma zaś podstaw do wyznaczania terminu wniesienia reklamacji. Nastąpiło zatem przekroczenie ustawowej kompetencji do stanowienia aktu prawa miejscowego, co decyduje o konieczności stwierdzenia nieważności przepisu.

Organ Nadzoru zwraca ponadto uwagę na inne aspekty kwestionowanego przepisu wskazujące na jego wadliwość. Po pierwsze, wymaganie, aby zgłoszenia reklamacji dokonać w terminie liczonym od zaistnienia wady jest sprzeczne z możliwościami kontrolnymi, jakimi dysponuje odbiorca. Może on stwierdzać wady dotyczące ilości i jakości wody, które są zauważalne w toku normalnego użytkownika – tj. stwierdzalne organoleptycznie. Jeżeli jednak wystąpi wada, której wykrycie przekracza możliwości użytkownika nawet przy zachowaniu przez niego stałej kontroli świadczonych usług, a wykrycie tej wady nastąpi w terminie późniejszym (np. przez wyspecjalizowane do tego służby – Państwową Inspekcję Sanitarną), to reklamacja stwierdzonej wady nie może zostać wyłączona. Podobnie nie można wyłączyć możliwości zareklamowania wady przez odbiorcę, który przez okres ponad trzech dni był nieobecny i nie miał możliwości stwierdzenia wady. Nie można ograniczać prawa odbiorcy usług do wniesienia reklamacji poprzez określenie terminu, który instytucję reklamacji uczyni iluzoryczną. Wynika z tego, że termin zgłoszenia reklamacji powinien uwzględniać upływ czasu pomiędzy wystąpieniem wady, a jej wykryciem w toku sprawowania normalnej kontroli. Liczenie jego upływu od dnia zaistnienia wady, a nie jej wykrycia narusza prawo do złożenia reklamacji.

Po drugie, zdaniem Organu Nadzoru ochrona odbiorcy usług, którymi są także konsumenci powinna wskazywać na możliwość dłuższego – niż w ciągu 3 dni – okresu na złożenie reklamacji. Na poziomie ustawowym, w obrocie konsumenckim (a nawet profesjonalnym) nie są wskazywane tak krótkie terminy na zgłaszanie wadliwości w ramach umowy cywilnoprawnej. Co więcej, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwestionował siedmiodniowe terminy, które bezpośrednio lub pośrednio powodowały niemożność złożenia reklamacji, a stosowne postanowienia umowne taki termin wyznaczające uznawane były za niedozwolone przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (porównaj: wyrok z dnia 22 maja 2007 r., XVII AmC 40/06 oraz wyrok z dnia 5 marca 2013 r., XVII AmC 4445/12). Jeżeli zatem, z czym zgadza się Organ Nadzoru, siedmiodniowy termin nie może być wskazywany w umowie z konsumentem, to jego określenie (a tym bardziej określenie krótszego terminu, tj. trzydniowego) w akcie prawa miejscowego również winno być kwestionowane.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzam jak na wstępie.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, którą należy wnieść za pośrednictwem organu nadzoru – Wojewody Dolnośląskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Wojewoda Dolnośląski:
T. Smolarz